

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของหัวข้อการวิจัย

ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางสำหรับใช้ติดต่อกันในระหว่งนานาชาติ ผู้รู้ภาษาอังกฤษ นอกจากจะใช้ภาษาอังกฤษติดต่อกับชาวอังกฤษหรือชาวอเมริกันที่เป็นเจ้าของภาษาแล้ว ยังอาจใช้ภาษาอังกฤษติดต่อกับชนชาติต่าง ๆ ใดเกือบทั่วโลก สำหรับประเทศไทย ในปัจจุบันนี้ ติดต่อกับชนชาติต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ทางการค้าขาย การเมือง การทหาร การศึกษา และทางวัฒนธรรม แม้ในชีวิตประจำวันของคนไทย ภาษาอังกฤษก็เข้ามามีบทบาทอยู่มาก เช่น เมื่อดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ จะพบภาษาอังกฤษปะปนอยู่ ทั่วเสมอ สินค้าต่าง ๆ มักจะมีฉลากแสดงแหล่งผลิตและวิธีใช้เป็นภาษาอังกฤษ ป้ายโฆษณา ป้ายชื่อร้านก็มักจะมีภาษาอังกฤษกำกับอยู่ ผู้รู้ภาษาอังกฤษย่อมจะได้เปรียบ เช่น จะดูภาพยนตร์ โทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ ก็จะเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งและรู้ว่าสินค้านั้นทำจากประเทศใด ไม่ถูกหลอกลวง รู้จักวิธีใช้สินค้าต่าง ๆ ถูกต้อง เป็นต้น

ด้วยเหตุที่ภาษาอังกฤษมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ เปรียบเสมือนกุญแจนำคนไทยไปสู่โลกกว้าง ทำให้เข้าถึงวิทยาการใหม่ต่าง ๆ รอบตัวเรา และทำให้ทราบความเปลี่ยนแปลงและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในโลก ทั้งยังเปรียบเสมือนตัวกลางรับและถ่ายทอดวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก คือเป็นสื่อวัฒนธรรมอันเป็นทางให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคนไทยกับนานาชาติ ฉะนั้นในการวางแผนการศึกษาของชาติ รัฐจึงกำหนดให้มีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา เพื่อเตรียมเด็กให้รู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่ต้น และจัดให้มีการสอนในระดับสูงต่อไปจนถึงขั้นอุดมศึกษาด้วย เพื่อช่วยคนไทยให้มีความรู้ภาษาอังกฤษสามารถติดต่อกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนกับชาวต่างประเทศได้

การสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำเป็นจะต้องมี เพื่อให้ต่อเนื่องกับระดับประถมศึกษา นักเรียนส่วนหนึ่งที่จบระดับนี้จะต้องไปประกอบอาชีพและมีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษบ้างไม่มากนักน้อย อีกส่วนหนึ่งจะศึกษาในชั้นสูงต่อไป การสอนภาษาอังกฤษในระดับนี้ เปรียบ

เสมือนบันไดที่จะนำนักเรียนจากขั้นพื้นฐานไปสู่ขั้นสูงขึ้นไปได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้มี การสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาโดยวางความมุ่งหมายไว้ในหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอน ต้นดังนี้

- ๑. เพื่อใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามควรแก่ขั้น
- ๒. เพื่อให้มีพื้นฐานในการที่จะศึกษาในขั้นต่อไป
- ๓. เพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของชนชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาตามสมควร
- ๔. เพื่อความจริงใจในทางความรู้และสติปัญญาของผู้เรียน
- ๕. เพื่อบรรลุมุ่งหมายดังกล่าว จึงให้มีความรู้และทักษะดังต่อไปนี้
 - ก. ต้องฟังเข้าใจ พูดได้โดยออกเสียงที่ถูกต้อง อ่านออกเสียงได้และอ่านในใจได้ ถูกต้องตามควรแก่ขั้น
 - ข. ให้มีความรู้ทางไวยากรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการใช้ภาษา และรู้จักลักษณะของ ภาษาอังกฤษที่เป็นมุขสารตามสมควร
 - ค. ให้มีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีสำหรับเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อไป
 - ง. ให้เข้าใจถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ ในฐานะที่เป็นภาษาสำหรับติดต่อระหว่าง ชาติ

ผู้วิจัยเคยสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แม้จะไม่นานนักแต่ก็พบว่านักเรียนที่ผู้วิจัย สอน รวมทั้งนักเรียนอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยรู้จัก ส่วนมากยังไม่บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้ในหลักสูตรนี้ คือ ยังไม่สามารถนำความรู้ภาษาอังกฤษที่เรียนมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ยังไม่สนใจวัฒนธรรม ของชนชาติที่เจ้าของภาษา อังกฤษ ยังมีความรู้พื้นฐานทางภาษาอังกฤษเพื่อศึกษาขั้นต่อไปน้อย และยังไม่ สามารถใช้ภาษาอังกฤษทั้งทางการฟัง พูด อ่านและเขียนได้อย่างถูกต้องตามควรแก่ขั้น ผลที่ ปรากฏเช่นนี้ แสดงความมีข้อบกพร่องทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอน ต้น ข้อบกพร่องนี้ย่อมเกิดมาจากบุคคลและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ มี ครู นักเรียน แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ อุปกรณ์การสอน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นต้น

ในบรรดาบุคคลและปรัชญาต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิดขอบปรองในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนี้ ผู้วิจัยสนใจแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบเป็นพิเศษ เพราะผู้วิจัยเห็นว่าแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบมีบทบาทสำคัญมากในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ครูและนักเรียนจะใช้ร่วมกัน แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ดีจะเป็นอุปกรณ์การสอนที่มีคุณภาพมาก ครูและนักเรียนอาจร่วมกันทำกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบนั้น ๆ ใต้อย่างดี

มีข้อความตอนหนึ่งในหนังสือ A Handbook for the Improvement of Textbooks and Teaching Materials as Aids to International Understanding ของ UNESCO กล่าวถึงความสำคัญของแบบเรียนในการสร้างทัศนคติที่ดีและในการพัฒนาความเข้าใจอันดีระหว่างชนชาติต่าง ๆ ไว้ว่า

The importance of textbooks and teaching materials in shaping attitudes towards other nations and in developing international understanding or misunderstanding has long been recognized. Although teachers directly influence the attitudes of students, and although those who make programmes of study determine, to a large extent, the content used in the classroom, it is from textbooks that most children obtain a connected view of human history and culture of the world in which they live. The best planned programme, carried out by the most able teachers, cannot achieve maximum effectiveness unless implemented by firstclass textbooks and teaching materials.^b

นอกจากนี้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบยังมีความสำคัญต่อหลักสูตร จุดมุ่งหมายในหลักสูตรจะบรรลุความสำเร็จได้ก็ด้วยมีแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่เหมาะสม เมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตร ก็ต้องปรับปรุงแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบให้สอดคล้องกับหลักสูตรด้วย

^b United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization, A Handbook for the Improvement of Textbooks and Teaching Materials as Aids to International Understanding, (Paris : 19 Avenue Kleber), p.9.

จึงจะประสบความสำเร็จ ดังมีข้อความตอนหนึ่งในรายงานการประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการสอน การวัดผล และแบบเรียนในโรงเรียนชั้นประถมศึกษาแห่งเอเชียของ UNESCO ซึ่งจัดให้มีขึ้นใน กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๘ กล่าวถึงความสำคัญของแบบเรียนและ หนังสืออ่านประกอบที่มีต่อการปรับปรุงหลักสูตรไว้ว่า "In Asia the best attempts at improving the curriculum often fail because of the absence of suitable textbooks and supplementary reading materials."^๓

ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบมีความสำคัญมาก ทั้งนี้ ก็เพราะแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ดีย่อมช่วยทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษบรรลุจุดหมายที่วางไว้ในหลักสูตร แต่การที่การเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในปัจจุบันยังไม่บรรลุจุดหมายที่วางไว้นั้น แสดงว่า แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้อยู่ย่อมจะมีข้อบกพร่องอยู่ไม่มากก็น้อย ถ้าสามารถแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบได้ ก็ย่อมจะช่วยลดข้อบกพร่องในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษลงได้ควย แต่การที่จะแก้ไขข้อบกพร่องในแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบจะทำให้ได้ก็ต่อเมื่อทราบว่าแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบนั้นมีข้อบกพร่องใดบ้าง เพื่อจะได้แก้ไขให้ตรงจุด ผู้วิจัยจึงใคร่จะวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ทราบลักษณะต่าง ๆ ตลอดจนข้อดี ข้อบกพร่องของแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้าง เสริม ปรับปรุง และเลือกแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

ในการวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามหลักการจัดทำรูปแบบแบบเรียนที่ดี หลักการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ และหลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนความสอดคล้องของแบบเรียนและ

^๓ UNESCO Regional Office for Education in Asia, Curriculum, Methods of Teaching, Evaluation and Textbooks in Primary Schools in Asia, Report of Working Grop (Bangkok: April 19 - 23 , 1965), p. 57.

หนังสืออ่านประกอบกับหลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยได้อาศัยความคิดเห็นของครู อาจารย์และนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีประสบการณ์ในการใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ มาช่วยอำนวยความสะดวกในการวิเคราะห์ครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

๑. เพื่อสำรวจแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาอังกฤษที่ ใช้กันอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครและธนบุรีขณะนี้
๒. เพื่อสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับครูอาจารย์ผู้ ใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในค่านแพศ วุฒิ และระยะเวลาที่ทำการสอนภาษาอังกฤษ
๓. เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ความเห็นทั่ว ๆ ไป และวิธีใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษของครูอาจารย์และนักเรียน
๔. เพื่อสำรวจและวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ ใช้กันอยู่ในค่านต่าง ๆ ต่อไปนี้
 - ๔.๑ คุณภาพของการจัดทำรูปเล่ม
 - ๔.๒ ความสอดคล้องของแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบกับหลักการ เรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศและหลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู
 - ๔.๓ ความสอดคล้องของแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบกับหลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
๕. เพื่อวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งนิยมใช้กันในจังหวัดพระนครและธนบุรีในค่านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๔.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เกี่ยวกับการสำรวจรายชื่อแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาอังกฤษ ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนประเภทต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครและธนบุรีใช้กันอยู่ในขณะนี้ และ เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูอาจารย์และนักเรียนผู้ ใช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ

วิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูอาจารย์ ๘๒ คน และนักเรียน ๑๘๒ คน ซึ่งสอนและเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในปีการศึกษา ๒๕๑๒ ในโรงเรียนประเภทต่าง ๆ คือ โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต^๔

คำจำกัดความ

แบบเรียน หมายถึงหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการสั่งหรืออนุญาตให้ใช้ทำการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ในการวิจัยนี้จะแบ่ง "แบบเรียน" ออกเป็น ๓ แบบคือ แบบเรียนหลัก แบบเรียนเสริม และหนังสืออ่านประกอบ

แบบเรียนหลัก หมายถึงแบบเรียนที่ครูอาจารย์ใช้เป็นหลักสำคัญในการสอนภาษาอังกฤษ

แบบเรียนเสริม หมายถึงแบบเรียนที่ครูอาจารย์ใช้เพื่อเสริมแบบเรียนหลัก แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ แบบเรียนเสริมประเภทเสริมทักษะและแบบเรียนเสริมประเภทคำประพันธ์

แบบเรียนเสริมประเภทเสริมทักษะ เป็นแบบเรียนที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ กว้างขวางกว่าที่มีฝึกในแบบเรียนหลัก

แบบเรียนเสริมประเภทคำประพันธ์ เป็นแบบเรียนที่เป็นคำประพันธ์ภาษาอังกฤษทั้งหมด เพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักลักษณะคำประพันธ์ภาษาอังกฤษพอเป็นพื้นฐานในการศึกษาชั้นสูงต่อไป

หนังสืออ่านประกอบ หมายถึงแบบเรียนที่ครูอาจารย์ใช้เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการใช้คำและรูปประโยคที่นักเรียนได้เรียนมาแล้วจากแบบเรียนหลักให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ครูอาจารย์ หมายถึงผู้ที่กำลังสอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้

นักเรียน หมายถึงผู้ที่กำลังเรียนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นประชากรของการวิจัยครั้งนี้

^๔สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับการเลือกครูอาจารย์ นักเรียน ประเภทและจำนวนโรงเรียนโปรดดูวิธีดำเนินการวิจัยหน้า ๗ - ๑๐

โรงเรียนรัฐบาล หมายถึงโรงเรียนในสังกัดแผนกโรงเรียนส่วนกลาง กองโรงเรียน
รัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนราษฎร์ หมายถึงโรงเรียนในสังกัดกองโรงเรียนราษฎร์ กรมวิสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนสาธิต หมายถึงโรงเรียนในสังกัดของสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ในจังหวัดพระนคร
และธนบุรี

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ อาจจะทำให้ผลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เนื่องจาก

๑. แบบสอบถามที่ใช้อาจไม่รัดกุม ไม่กว้างขวาง หรือสื่อความหมายไม่ชัดเจนพอ
๒. ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะตอบแบบสอบถามอย่างไม่ตั้งใจ ไม่เต็มใจ ไม่จริงจัง
ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง
๓. มีประชากรที่ใช้ในการวิจัยบางส่วนไม่ตอบแบบสอบถามที่ส่งไปให้

วิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงมาทำการวิเคราะห์ การวิจัยได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอนวิชาภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หนังสือ
เอกสาร วิทยานิพนธ์ และวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้
๒. ศึกษาวิธีการเขียนแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
จากหนังสือและวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๓. สร้างแบบสอบถาม การวิจัยนี้ได้ใช้แบบสอบถามและตารางวิเคราะห์แบบเรียนจาก
วิทยานิพนธ์ ๔ ฉบับ ของบุคคลต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็นแนวทาง

๓.๑ แบบสอบถามของ นางอรสากุมารี จันทสารทูล ในวิจัยเรื่อง

"การสำรวจและการวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบสำหรับวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้น

ประถมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนคร - ธนบุรี" ๕

๓.๒ ตารางการวิเคราะห์แบบเรียนของ นางสาววรรณ ประสงค์ธรรม ในวิจัย เรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓" ๖

๓.๓ ตารางการวิเคราะห์แบบเรียนของ นางสาวรำไพ คาวเรือง ในวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๑๑" ๗

๓.๔ แบบสอบถามของ นายกนก จันทรขจร ในวิจัยเรื่อง "ความเห็นของครูวิทยาศาสตร์โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร เกี่ยวกับการใช้แบบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๑๑" ๘

ในการใช้แบบสอบถามและตารางวิเคราะห์แบบเรียนของทั้งสี่ท่านนี้ ได้ดัดแปลงตัดทอนคำถามที่ไม่ต้องการ และเพิ่มเติมคำถามใหม่ที่สมควรจะถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ นอกจากนี้ ได้พยายามวางรูปแบบของแบบสอบถามให้มีระเบียบ เข้าใจง่าย รัดกุม และประหยัดเวลาผู้ตอบ

๕ อรสาคุณารี จันทรสารทูล, "การสำรวจและการวิเคราะห์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๑๐).

๖ วรรณ ประสงค์ธรรม, "การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๑๑).

๗ รำไพ คาวเรือง, "การวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๑๑" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๑๑). ๘๖.

๘ กนก จันทรขจร, "ความเห็นของครูวิทยาศาสตร์โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนคร เกี่ยวกับการใช้แบบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา ๒๕๑๑" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๑๑).

คำถามที่ใช้เป็นแบบให้เลือกตอบ (multiple choices) ซึ่งบางข้อมีคำถามเปิด (open end) ไว้ให้เพิ่มเติม แต่ส่วนใหญ่แล้วคำถามจะเป็นแบบให้ตอบความนำหนักความสำคัญ (rating scale)

แบบสอบถามที่ทำขึ้นนี้ ทำเป็น ๒ ชุด ชุดหนึ่งถามครูอาจารย์ อีกชุดหนึ่งถามนักเรียน แต่ละชุดแบ่งออกเป็น ๔ ภาคใหญ่ ๆ ใน ๔ ภาคนี้ ภาคที่สอง สาม สี่ ในแบบสอบถามครูอาจารย์และนักเรียนจะเหมือนกัน ส่วนภาคที่หนึ่งจะแตกต่างกัน ดังนี้

ภาคที่หนึ่งในแบบสอบถามของครูอาจารย์ เป็นคำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับครูอาจารย์และแบบเรียนต่าง ๆ ในภาคนี้แบ่งออกเป็น

หมวด ก. คำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับครูอาจารย์และแบบเรียนหลัก มี ๑๘ ข้อ

หมวด ข. คำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับครูอาจารย์และแบบเรียนเสริมประเภทเสริมทักษะ มี ๑๗ ข้อ

หมวด ค. คำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับครูอาจารย์และแบบเรียนเสริมประเภทคำประพันธ์ มี ๑๘ ข้อ

หมวด ง. คำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับครูอาจารย์และหนังสืออ่านประกอบ มี ๑๘ ข้อ

ในภาคที่หนึ่งในแบบสอบถามนักเรียนเป็นคำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับนักเรียนและแบบเรียนต่าง ๆ มีทั้งหมด ๒๒ ข้อ ไม่แบ่งออกเป็นหมวดย่อย

ในภาคที่สอง เป็นคำถามความคิดเห็นของครูอาจารย์และนักเรียน เกี่ยวกับคุณภาพในการจัดทำรูปเล่มของแบบเรียนแต่ละเล่ม มี ๑๘ ข้อ

ภาคที่สามเป็นคำถามความคิดเห็นของครูอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบเรียนแต่ละเล่มกับหลักการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศและหลักจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ มี ๑๕ ข้อ

ภาคที่สี่ เป็นคำถามความคิดเห็นของครูอาจารย์และนักเรียนเกี่ยวกับความสอดคล้องของแบบเรียนแต่ละเล่มกับหลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี ๑๓ ข้อ

๔. เลือกตัวอย่างประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูอาจารย์และนักเรียนที่สอนและเรียนภาษาอังกฤษในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตามโรงเรียนประเภทต่าง ๆ ๓ ประเภทในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากรที่ได้มานั้น ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) และแยกประเภท (Stratified Random) ดังมีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ ประเภทและจำนวนโรงเรียนที่เลือกมาใช้ในการวิจัย

โรงเรียนที่เลือกมาใช้ในการวิจัยนี้มี ๓ ประเภท คือ โรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต ส่วนจำนวนโรงเรียนนั้น โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์นำมาเป็นตัวอย่างประชากรร้อยละ ๑๕ คือ โรงเรียนรัฐบาลมีทั้งหมด ๔๐ โรงเรียน เป็นตัวอย่างประชากร ๖ โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์ทั้งหมดมี ๕๕ โรงเรียน เป็นตัวอย่างประชากร ๘ โรงเรียน ส่วนโรงเรียนสาธิตมีจำนวนน้อยเพียง ๔ โรงเรียน จึงไม่คิดเป็นร้อยละ แต่กำหนดให้เป็นตัวอย่างประชากร ๒ โรงเรียน เมื่อรวมจำนวนโรงเรียนที่ให้เป็นตัวอย่างประชากรทั้งหมดแล้วได้ ๑๖ โรงเรียน

๔.๒ หลักเกณฑ์ในการเลือกโรงเรียนที่ให้เป็นตัวแทนประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ

๔.๒.๑ ต้องเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมีต่อดังระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่กำหนดให้มีต่อดังมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะมีคำถามบางข้อเกี่ยวข้องไปถึงการเรียนรู้ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย

๔.๒.๒ ต้องเป็นโรงเรียนที่มีครูอาจารย์ที่สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไม่ต่ำกว่าโรงเรียนละ ๓ คน

๕. การแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกตามโรงเรียนต่าง ๆ ที่เลือกเป็นประชากร และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

๖. การเก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามครูอาจารย์ไปทั้งสิ้น ๑๑๖ ชุด ได้รับคืนมา ๘๖ ชุด ตามประเภทของโรงเรียนดังนี้

ประเภทโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
โรงเรียนรัฐบาล	๔๗	๔๑	๘๗.๒
โรงเรียนราษฎร์	๕๔	๔๓	๗๙.๖
โรงเรียนสาธิต	๑๕	๑๒	๘๐.๐

ส่วนแบบสอบถามนักเรียนนั้น ผู้วิจัยได้แจกออกไปทั้งสิ้น ๑๘๒ ฉบับ ได้รับคืน ๑๘๒ ฉบับ ตามประเภทของโรงเรียนดังนี้

ประเภทโรงเรียน	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
โรงเรียนรัฐบาล	๗๒	๗๒	๑๐๐
โรงเรียนราษฎร์	๘๖	๘๖	๑๐๐
โรงเรียนสาธิต	๒๔	๒๔	๑๐๐

๗. ผู้วิจัยให้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมานี้ มาทำการวิเคราะห์เพื่อตีความหมายความถึคเห็นเหล่านั้น โดยคิดเป็นร้อยละ และค่าเฉลี่ย (mean) แล้วเสนอเป็นบทความและตาราง

คุณค่าของการวิจัย

การวิจัยนี้จะมีประโยชน์ต่อบุคคลประเภทต่าง ๆ ดังนี้

๑. เป็นประโยชน์โดยตรงต่อครูอาจารย์ผู้ไช้แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะจะได้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ตนไช้อยู่ ตลอดจนทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่โรงเรียนอื่น ๆ เลือกไช้ ครูอาจารย์อาจจะพิจารณาเปลี่ยนแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบให้เหมาะสมขึ้น หรือถ้าไม่เปลี่ยนก็จะทราบว่าควรที่จะเพิ่มเติมแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ตนไช้อยู่ตรงไหนบ้าง เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่มีอยู่ และเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้ผลสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น

๒. เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียบเรียงแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ได้ทราบว่าแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่ตนเรียบเรียงนั้นมีส่วนที่ควรแก้ไขตรงไหนบ้าง จึงจะเป็นแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๓. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จะคิดเรียบเรียงแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นใหม่ว่า ควรจะจัดให้แบบเรียนนั้นมีเนื้อหาและลักษณะอย่างไรจึงจะเป็นแบบเรียนที่ดี

๔. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร การศึกษาและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบว่าควรจะพิจารณาปรับปรุงแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่โรงเรียนต่าง ๆ เลือกไช้ อยางไรบ้าง

๕. เป็นประโยชน์ต่อผู้จัดพิมพ์แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบว่ายังมีข้อบกพร่องทางด้านการจัดทำรูปเล่มอย่างไร เพื่อจะได้แก้ไขให้ถูกต้องดียิ่งขึ้น

๖. เป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ห้องสมุดในการจัดแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือในการแจงดุสมบัติของแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบชุดต่างๆไว้

๗. เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเองในการพิจารณาเลือกแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไ้ถูกต้อง ตลอดจนได้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบที่เลือกไช้ จะไ้หาทางแก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้ตรงจุดเพื่อการสอนของผู้วิจัยจะไ้ผลสมบูรณ์ดียิ่งขึ้น